

Min egen film - og fransk film

*Et interview med den franske filmkritiker
Jacques Doniol-Valcroze ved Roger Maridia*

Bag den franske films udvikling i de seneste år står det modige tidsskrift, der hedder „Cahiers du Cinéma“. Det er dette blad, der har skabt det klima, i hvilket de nye instruktører af film som „Hiroshima, mon amour“, „Les Quatre Cents Coups“, „Les Cousins“ o. s. v. har kunnet udfolde sig. En af dem, der startede tidsskriftet, den 39-årige *Jacques Doniol-Valcroze*, er en af de ældste inden for generationen, om hvilken man kan sige, at den er i færd med ikke blot at revolutionere filmteknikken, men også industriens økonomiske grundlag – i det mindste i Frankrig.

Det var derfor med god grund, at „Institut Français“ for nylig henvendte sig til ham og inviterede ham til København for at opridse denne udvikling, som ingen kender bedre end han. Vi har benyttet os af lejligheden til at gøre „Kosmorama“s læsere nærmere bekendt med denne igangsætter.

I dette interview har vi begrænset os til spørgsmål vedrørende to ting. For det første hans første spillefilm, der efter alt at dømmes vil få premiere i februar under titlen „L'Eau à la bouche“, for det andet spørgsmålet om statens forhold til den franske filmindustri, for at man her bedre kan danne sig en mening om, hvordan den franske filmadministration er organiseret. J. Doniol-Valcroze oplyser:

„Min film blev skabt helt frit i samarbejde med en producent, der også er min ven, og som jeg skaffede en vis sum penge – ikke mine egne, for jeg har ingen. Min film har været forholdsvis billig, men det er vanskeligt at karakterisere den med få ord. Man kan sige, at den er en uprætentøs moderne udgave af *Mussets* „On ne badine pas avec l'amour“. Nærmest en komedie, der lidt ligner „Sommer nattens Smil“, men jeg håber, at den i virkeligheden ikke ligner noget andet. Den handler om tre par og udspilles på et bizart fransk slot omkring 1900.“

„Er De ikke – samtidig med, at De har villet forblive helt personlig – påvirket af andre instruktører?“

„Ikke meget. På det æstetiske plan har jeg i det fotografiske stræbt efter en vis „tørhed“, således som den findes f. eks. hos italieneren *Antonioni*. Skønt filmen blev optaget i Sydfrankrig, har jeg forsøgt at give den en lidt grå tone, at undgå stærke kontraster. Hvis jeg er blevet påvirket, så gælder det nok snarest manuskriptets konstruktion. Jeg tænker på en anden af de yngre: *Alexandre Astruc*. Muligvis er der – uden at jeg har villet det – to-tre passager i min film, der ligner visse afsnit i *Alain Resnais'* „Hiroshima, mon amour“, men

det drejer sig slet ikke om en så kompliceret konstruktion som Resnais'. Jeg har først og fremmest taget mig af iscenesættelsen, men jeg har også skrevet manuskriptet og dialogen – og har selv klippet filmen. I det ydre er emnet bevidst „spinkelt“, men jeg vil gerne slå fast, at emnet i lige så høj grad udtrykkes i iscenesættelsen som i det, personerne siger eller foretager sig. Jeg har forsøgt at give en bestemt atmosfære, at fortrylle tilskueren i ordets egentligste betydning – uden at anvende

en sensationel eller umiddelbart spændende historie.“

„Er denne metode udtryk for en bevidst, personlig æstetik, eller vil De blot anvende den i dette specielle tilfælde?“

„Filmen er min første lange. Den søger efter den filmhåndskrift, som jeg gerne vil nå frem til. Jeg er klar over, at den har ufuldkommenheder, men jeg har valgt frit at nærme mig dette ideal.“

❑ ❑

den franske stat og filmen -

❑ ❑

„Hvad har De at sige om statens forhold til filmen i Frankrig?“

„Staten har i Frankrig et intimt forhold til filmkunsten; der er ingen tvivl om, at denne bliver patroniseret. Personligt er jeg principielt ikke tilhænger af statskontrol, men i denne forbindelse er den af det gode, idet det var „Hjælpefonden“ („la loi d'aide“) og coproduktionssystemet, der reddede den franske film efter den økonomiske krise i 1948. Staten ydede sin støtte ved at beregne en skat for hver solgt billet, og dette beløb blev fordelt til branchen – producenterne ville aldrig kunne være nået til en indbyrdes hjælpeordning. Yderligere blev aftalerne med andre lande om coproduktioner en stor fordel økonomisk, fordi det muliggjorde at producere to film for en films pris ... Alt dette blev ordnet gennem „Le Centre National du Cinéma“ ...“

„... som sorterer under André Malraux's ministerium ...“

„... som nu sorterer under M. Malraux's Kultusministerium efter at have været under Handelsministeriet. „Le Centre“'s virksomhed, som jeg kender udmærket, er til meget stor gavn. Dette organ, som administrerer den franske film, er selvstændigt og mægler mellem branchen og staten. Selvfølgelig er der blevet begået uretfærdigheder, men de er blevet rettede. Tidligere støttede „Hjælpefonden“ uforholdsmæssigt meget dem, der ikke behøvede

støtte; nu drejer det sig om en kvalitetspræmie, der både kan gives til korte og lange film. Tidligere var coproduktionssystemet et bastard-system, der hæmmede den nationale inspiration; nu har man skabt et system, der giver mulighed for, at det nationale bibeholdes, således at f. eks. en italiensk produceret film kan optages helt og holdent af franskmænd. Det er også en stor fordel, at „Le Centre“ i det størst mulige omfang har bidraget til, at de unge får lejlighed til at lave film. „Le Centre“ har ikke gennemtvunget det, men støttet denne tilgang.“

„Hvorledes distribueres statens økonomiske hjælp?“

„Man får automatisk – bortset fra den normale indtægt – 7 % af indtægten i Frankrig og 25 % af indtægterne i udlandet. Når det gælder kortfilmen, gives der en kvalitetspris af en komité – den kan være på op til 10 millioner francs, selv om filmen kun har kostet 5. Når det drejer sig om spillefilm, gives der „forsku“. Før filmens udsendelse kan de filmfolk, der ønsker det, forelægge den for en komité. Hvis denne komité erklærer, at en film på grund af sin kvalitet bør modtage f. eks. 30 millioner francs af „Hjælpefonden“, bevilger staten pengene, hvilket undertiden gør det muligt at færdiggøre en film, som det ellers kneb med økonomisk. Hvis filmen bliver succes, får staten pengene tilbage – ellers er de tabt.“